

Rättsfallssamlingen

Mål C-672/13

**OTP Bank Nyrt
mot
Magyar Állam
och
Magyar Államkincstár**

(begäran om förhandsavgörande, framställd av Fővárosi Törvényszék)

”Begäran om förhandsavgörande — Statligt stöd — Artikel 107.1 FEUF — Begreppet statligt stöd — Bostadsbidrag som beviljats vissa kategorier av hushåll innan Ungern anslöt sig till Europeiska unionen — Bidraget utbetalas av kreditinstitut mot ställandet av en statlig garanti — Artikel 108.3 FEUF — Åtgärd som inte i förväg anmälts till Europeiska kommissionen — Rättsstridighet”

Sammanfattning – Domstolens dom (sjätte avdelningen) av den 19 mars 2015

- Begäran om förhandsavgörande — Domstolens behörighet — Gränser — Tolkning av begreppet stöd — Omfattas*
(Artiklarna 108 FEUF och 267 FEUF)
- Stöd som ges av en medlemsstat — Befintliga stöd och nya stöd — Kommissionens undersökning — Ensam behörighet — De nationella domstolarnas behörighet — Gränser*
(Artiklarna 107 FEUF och 108 FEUF; rådets förordning nr 659/1999, artikel 1 b i)
- Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Stöd som härrör från statliga medel — Garanti för återbetalning av bostadslån som innebär att utbetalningar belastar den allmänna budgeten — Omfattas*
(Artikel 107.1 FEUF)
- Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Åtgärdens selektiva karaktär — Garanti för återbetalning av bostadslån som innebär att utbetalningar belastar den allmänna budgeten — Omfattas*
(Artikel 107.1 FEUF)
- Stöd som ges av en medlemsstat — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Skadlig inverkan på konkurrensen — Statlig garanti för återbetalning av bostadslån — Beviljandet av en förmån för den berörda sektorn — Otillåtet*
(Artikel 107.1 FEUF)

6. *Stöd som ges av en medlemsstat — Befintliga och nya stöd — Åtgärd som inte kan kvalificeras som befintligt stöd enligt den berörda medlemsstatens anslutningsakt — Kvalificering som nytt stöd — Förbud mot genomförande innan kommissionen har fattat ett slutligt beslut — Räckvidd — Nationella domstolars skyldigheter — Skyldighet att besluta om återbetalning av det rättsstridiga stödet*

(Artiklarna 107.1 FEUF och 108.3 FEUF)

7. *Stöd som ges av en medlemsstat — Stöd som beviljas i strid med förfarandereglerne i artikel 108.3 FEUF — Nationella domstolars skyldigheter — Skyldighet att besluta om återbetalning av det rättsstridiga stödet — Rättsmedel som står till stödmottagarnas förfogande — Föreligger inte*

(Artikel 108.3 FEUF)

1. Se domen.

(se punkterna 26-32)

2. Se domen.

(se punkterna 35-37)

3. En statlig garanti som består i en skyldighet för myndigheterna att på vissa villkor till ett kreditinstitut återbetala 80 procent av det sammanlagda beloppet avseende kapital och ränta för stödberättigade lån som upptagits vid detta kreditinstitut och som inte längre kan drivas in, det vill säga lån som beviljats såsom bostadsstöd för unga och stöd som beviljats enligt äldre bestämmelser om återbetalning av skatt, utgör vid första anblick ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF på grund av att de begärda beloppen om garantin görs gällande belastar den allmänna budgeten och beviljas av statliga medel.

(se punkterna 42 och 43 samt domslutet)

4. Ett statligt stöd kan vara selektivt enligt artikel 107.1 EG även om det rör en hel bransch. Härvid anses en statlig garanti som består i en skyldighet att på vissa villkor till ett kreditinstitut återbetala 80 procent av det sammanlagda beloppet avseende kapital och ränta för stödberättigade lån som upptagits vid detta kreditinstitut och som inte längre kan drivas in, det vill säga lån som beviljats såsom bostadsstöd för unga och stöd som beviljats enligt äldre bestämmelser om återbetalning av skatt, eftersom denna garanti uteslutande syftar till att gynna kreditinstitutsektorn.

Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att närmare bedöma huruvida en sådan garanti är selektiv genom att särskilt fastställa huruvida den ändring av ett nationellt dekret som låg till grund för införandet av denna garanti, innebär att denna garanti kan ställas ut till förmån för andra ekonomiska aktörer än enbart kreditinstitut, och i så fall huruvida denna omständighet kan påverka garantins selektiva karaktär.

(se punkterna 49–52 samt domslutet)

5. En statlig garanti som består i en skyldighet att på vissa villkor till ett kreditinstitut återbetala 80 procent av det sammanlagda beloppet avseende kapital och ränta för stödberättigade lån som upptagits vid detta kreditinstitut och som inte längre kan drivas in, det vill säga lån som beviljats såsom bostadsstöd för unga och stöd som beviljats enligt äldre bestämmelser om återbetalning av skatt, gör det möjligt för kreditinstituten att bevilja lån utan att behöva påta sig den ekonomiska risken. De kreditinstitut som ingått ett sådant uppdragsavtal behöver inte nödvändigtvis undersöka huruvida låntagarna är insolventa eller ta ut en garantiavgift. Låntagarna kommer i de flesta fall att

efterfråga tilläggstjänster hos dessa kreditinstitut, såsom öppnandet av ett transaktionskonto. Den statliga garantin ger således dessa kreditinstitutet en fördel, eftersom den medför att kreditinstitutet kan utöka sin kundkrets och öka sina intäkter.

Av detta följer att den statliga garantin leder till att kreditinstitutets ställning stärks i förhållande till andra aktörer på marknaden och gör det svårare för aktörer som är etablerade i andra medlemsstater att ta sig in på den ungerska marknaden. Garantin kan följaktligen påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

(se punkterna 57–59 samt domslutet)

6. När en åtgärd fortfarande är tillämplig efter tidpunkten för en medlemsstats anslutning till unionen och denna åtgärd utgör ett statligt stöd som inte uppfyller vare sig de villkor som uppställs i akten för denna medlemsstats anslutning till unionen, eller de villkor som uppställs i artikel 1 b i förordning nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 EG, som är tillämplig på artikel 108 FEUF, för att kunna kvalificeras som befintligt stöd, ska åtgärden anses utgöra ett nytt stöd. En sådan stödåtgärd ska således anmälas i förväg till kommissionen och inte får genomföras innan förfarandet har lett fram till ett slutligt beslut.

Om en nationell domstol kvalificerar en statlig garanti som utgörande statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, måste den statliga garantin anses utgöra ett nytt stöd och den ska därmed enligt artikel 108.3 FEUF ha anmälts till kommissionen i förväg. Det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera huruvida den berörda medlemsstaten har fullgjort denna skyldighet och, om så inte är fallet, konstatera att garantin är olaglig.

Den logiska följderna av att ett stöd har konstaterats vara olagligt är att stödet undanröjs genom återkrav för att på så sätt återställa den tidigare situationen. Genom denna återbetalning förlorar mottagaren nämligen de fördelar han åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter, och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet är återställd. Eftersom det inte föreligger några särskilda omständigheter som motiverar att det rättsstridiga stödet inte återbetalas, så är den nationella domstolen i princip skyldig att besluta om återbetalning i enlighet med nationell rätt.

(se punkterna 62, 66–73 samt domslutet)

7. Även om det på området för statligt stöd antas att kommissionen i ett kommande slutligt beslut konstaterar att den statliga garantin är förenlig med den inre marknaden, är den nationella domstolen fortfarande skyldig att besluta om återbetalning av detta statliga stöd i enlighet med nationell rätt. Ett sådant slutgiltigt beslut av kommissionen innebär inte att sådana rättsakter om genomförande av stödåtgärder – som när de antogs var ogiltiga på grund av att det förbud som anges i artikel 108.3 sista meningen i fördraget åsidosatts – blir giltiga, eftersom den direkta effekten av artikel 108.3 sista meningen FEUF i annat fall skulle inskränkas och enskildas intressen, vilka det är de nationella domstolarnas uppgift att säkerställa, skulle åsidosättas.

När det särskilt gäller de stödmottagande företag som gynnas av den statliga garantin, kan dessa stödmottagare, med hänsyn till att den kontroll av statliga stöd som kommissionen utövar med stöd av artikel 108 FEUF är av tvingande karaktär, i princip inte ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt, såvida det inte har beviljats i enlighet med förfarandet i nämnda artikel, och en omdömesgill ekonomisk aktör ska dessutom normalt sett kunna avgöra om detta förfarande har följts. Om ett stöd har genomförts utan att det dessförinnan anmälts till kommissionen, och det således är rättsstridigt enligt artikel 108.3 i fördraget, kan mottagaren av stödet vid detta tillfälle inte ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt.

Härav följer att de stödmottagare som gynnas av en sådan statlig garanti, vilken beviljats i strid med artikel 108.3 FEUF och därigenom är rättsstridig, inte förfogar över några rättsmedel enligt unionsrätten.

(se punkterna 76–79 samt domslutet)